

Лекція

Тема: Методика викладання літератури як наука. Вступ

План

1. Своєрідність методики викладання літератури як науки.
2. Складові частини методики: історія методики, теорія методики, шкільне літературознавство, практична методика. Витоки розвитку методики літератури.
3. Зв'язок методики викладання літератури з іншими науками.
4. Українська література як навчальний предмет у школах України.

Література

2-8, 19, 25, 27, 29, 31, 32

Лекція

Тема: Зміст і структура шкільного курсу української літератури.

План

1. Поняття про зміст і структуру шкільного курсу української літератури.
2. Програма з української літератури як нормативний документ. Типи навчальних програм.
3. Структура змісту і принципи побудови навчальних програм з української літератури.
4. Структура змісту і принципи побудови навчальних підручників з української літератури.
5. Порівняльна характеристика навчальних програм.

Література

1-8, 18, 19, 25, 27, 29, 31, 32

Лекція

Тема: Методи і форми навчання

План

1. Поняття про методи і прийоми навчання.
2. Види навчальної діяльності учнів під час засвоєння літератури.
3. Дискусії з приводу методів викладання літератури.
4. Основні класифікації методів навчання літератури. Багатофункціональний характер методів навчання; необхідність багатоаспектного підходу до їх класифікації.
5. Інтерактивне навчання.
6. Інформаційно-комунікаційні технології на уроках літератури.

Література

1-11, 16, 19, 20, 24, 25, 28-32

Лекція

Тема: Сучасний урок літератури

План

1. Специфіка уроку літератури.
2. Критерії ефективності уроків літератури у світлі сучасних вимог. Забезпечення єдності навчання, виховання й літературного розвитку школярів.
3. Проблема типології уроків літератури.
4. Структура уроку літератури.
5. «Нестандартні» уроки літератури.
6. Особливості уроків позакласного читання та літератури рідного краю.
7. Планування роботи вчителя української літератури: календарно-тематичний та поурочний плани.

Література

1-10, 12, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 30

Лекція

Тема: Вивчення біографії письменника

План

1. Місце біографії автора в шкільному курсі української літератури.
2. Завдання та принципи вивчення біографії письменника.
3. Джерела вивчення біографії письменника.
4. Особливості вивчення біографічних відомостей в основній школі.
5. Форми і методи вивчення біографії письменника в старшій школі.

Література

1-10, 14, 18, 19, 29, 30, 32

Лекція

Тема: Методика вивчення художнього твору

План

1. Основні етапи роботи над твором.
2. Підготовка учнів до сприймання твору.
3. Читання твору і його види. Професійні вимоги до читання вчителя.
4. Принципи та шляхи аналізу художнього твору.
5. Рівень і обсяг аналізу залежно від вікових особливостей учнів та освітньо-виховних завдань викладання літератури, забезпечення в процесі аналізу емоційно-образного сприймання твору.
6. Аналіз образу-персонажа.

Література

1-10, 13, 18, 19, 26, 29, 30, 32

Лекція
Тема: Особливості вивчення творів різних родів та жанрів

План

1. Врахування жанрово-родової специфіки твору – важлива умова його аналізу.
2. Специфіка вивчення епосу. Організація і стимулювання домашнього читання великих за обсягом творів.
3. Особливості опрацювання ліричних творів. Текстуальне й оглядове вивчення лірики в старших класах.
4. Своєрідність вивчення драми. Характер завдань, що ставляться перед учнями, види роботи, що практикуються на уроці.
5. Специфіка вивчення фольклору.

Література

1-10, 13, 18, 19, 26, 29, 30, 32

Лекція

Тема : Шкільне літературознавство

План

1. Опрацювання літературної критики. Методичні прийоми роботи над опрацюванням змісту літературно-критичних статей.
2. Засвоєння теоретико-літературних відомостей. Основні етапи цього процесу: первинні спостереженнями учнями у процесі вивчення художнього твору окремих закономірностей літературних явищ, увага до них під час аналізу інших творів, виявлення найсуттєвіших ознак і визначення певних закономірностей і явищ, теоретичне визначення поняття, оперування ним.
3. Вивчення мови художнього твору. Прийоми аналізу мови твору.
4. Аналіз індивідуального стилю письменника.

Література

1-10, 13, 19, 25, 26, 29, 30, 32

Лекція

Тема: Розвиток мовлення учнів на уроках літератури

План

1. Усне і писемне мовлення читачів-учнів. Принципи формування мовної культури школярів.
2. Зміст і форми розвитку мовлення школярів.
3. Класифікація учнівських письмових робіт.
4. Методика розвитку мовлення учнів основної школи.
5. Особливості розвитку мовлення учнів старшої школи.
6. Методика перевірки письмових робіт. Аналіз учнівських помилок.
7. Урахування мовної специфіки регіону у процесі розвитку мовлення учнів на уроках літератури.

Література

1-10, 19, 25, 29, 30, 32

Практичне заняття
Тема: Методика викладання літератури як наука. Вступ
Теоретичні питання

1. Своєрідність методики викладання літератури як науки.
2. Складові частини методики і витоки її розвитку.
3. Зв'язок методики викладання літератури з іншими науками.
4. Українська література як навчальний предмет у школах України.

Література

2-8, 19, 25, 27, 29, 31, 32

Практичне заняття
Тема: Зміст і структура шкільного курсу української літератури
Теоретичні питання

1. Структура змісту і принципи побудови навчальних програм з української літератури.
2. Структура змісту і принципи побудови навчальних підручників з української літератури.
3. Порівняльна характеристика навчальних програм.

Література

1-8, 18, 19, 25, 27, 29, 31, 32

Практичне заняття
Тема: Методи і форми навчання
Теоретичні питання

1. Поняття про методи і прийоми навчання.
2. Види навчальної діяльності учнів під час засвоєння літератури.
3. Основні класифікації методів навчання літератури.
4. Інтерактивне навчання.
5. Інформаційно-комунікаційні технології на уроках літератури.

Література

1-11, 16, 19, 20, 24, 25, 28-32

Практичне заняття
Тема: Сучасний урок літератури
Теоретичні питання

1. Специфіка та ефективність уроку літератури.
2. Проблема типології уроків літератури.
3. Структура уроку літератури.

4. «Нестандартні» уроки літератури.
5. Особливості уроків позакласного читання та літератури рідного краю.
6. Планування роботи вчителя української літератури: календарно-тематичний та поурочний плани.

Література

1-10, 12, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 30

Практичне заняття

Тема: Вивчення біографії письменника

Теоретичні питання

1. Місце біографії автора в шкільному курсі української літератури.
2. Завдання та принципи вивчення біографії письменника.
3. Джерела вивчення біографії письменника.
4. Особливості вивчення біографічних відомостей в основній школі.
5. Форми і методи вивчення біографії письменника в старшій школі.

Література

1-10, 14, 18, 19, 29, 30, 32

Практичне заняття

Тема: Методика вивчення художнього твору

Теоретичні питання

1. Основні етапи роботи над твором.
2. Підготовка учнів до сприймання твору.
3. Читання твору і його види.
4. Принципи та шляхи аналізу художнього твору.
5. Аналіз образу-персонажа.

Література

1-10, 13, 18, 19, 26, 29, 30, 32

Практичне заняття

Тема: Особливості вивчення творів різних родів та жанрів

Теоретичні питання

1. Врахування жанрово-родової специфіки твору – важлива умова його аналізу.
2. Специфіка вивчення епосу.
3. Особливості опрацювання ліричних творів.
4. Своєрідність вивчення драми.
5. Специфіка вивчення фольклору.

Література

1-10, 13, 18, 19, 26, 29, 30, 32

Практичне заняття
Тема : Шкільне літературознавство
Теоретичні питання

1. Опрацювання літературної критики.
2. Засвоєння теоретико-літературних відомостей.
3. Вивчення мови художнього твору.
4. Аналіз індивідуального стилю письменника.

Література

1-10, 13, 19, 25, 26, 29, 30, 32

Практичне заняття

Тема: Розвиток мовлення учнів на уроках літератури
Теоретичні питання

1. Усне і писемне мовлення читачів-учнів.
2. Зміст і форми розвитку мовлення школярів.
3. Класифікація учнівських письмових робіт.
4. Методика розвитку мовлення учнів основної школи.
5. Особливості розвитку мовлення учнів старшої школи.

Література

1-10, 19, 25, 29, 30, 32

САМОСТІЙНА РОБОТА

Повідомлення про вчителя української мови та літератури – переможця конкурсу «Учитель року»

Реклама чинного шкільного підручника

Скласти порівняльну таблицю аналізу шкільних програм з української літератури для 10-11 класів

Скласти схему основних етапів літературного розвитку школярів.

Система тестових завдань різних типів для перевірки знань з монографічної теми

Розробити інструкцію для роботи в малих групах.

Порівняльна характеристика календарно-тематичних планів учителів української літератури

Підготувати аналіз уроку вчителя української літератури

Підготувати джерельну базу для вивчення біографії одного з письменників

Розробити фрагмент уроку з підготовки учнів до сприймання художнього твору

Розробити завдання для акторського та режисерського коментарів на урок вивчення п'єси М.Куліша «Мина Мазайло»

Розробити конспект підсумкового уроку з вивчення художнього твору

Розробити тематику творів різних типів до монографічної теми у старших класах.

Розробити оформлення дошки до уроку на обрану тему

Розробити наочність до Шевченківських свят

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія) : навч. посіб. / О. М. Куцевол. – К. : Освіта України, 2009. – 464 с.
2. Наукові основи методики літератури: Навч.-метод. посібник / За ред. проф. Н. Й. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с.
3. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: Ленвіт, 2000. – 384 с.
4. Пультер С. О., Лісовський А. М. Методика викладання української літератури в середній школі. – Житомир: Полісся, 2000. – 163 с.
5. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: Навч. посіб. для студентів-філологів. – К.: Ленвіт, 2011.
6. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі. – К.: Проза, 1995. – 254 с.
7. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – 318 с.
8. Токмань Г. Методика викладання української літератури в основній школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2012. – 312 с.
9. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі : монографія / В. В. Уліщенко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 398 с.
10. Шуляр В.І. Сучасний урок української літератури: монографія / В.І.Шуляр. – Миколаїв: Іліон, 2014. – 553с.

Допоміжна

11. Богдан Л. Застосування мультимедійних технологій / Л. Богдан // Інноваційні технології та сучасний урок літератури. – К. : Вид. дім «Шкіл. світ»; Вид. Л. Галіцина, 2006. –128 с.
12. Васьков Ю. В. Наукові основи сучасного аналізу уроку : теорія, технологія, досвід / Ю. В. Васьков. – Х. : Ранок, 2008. – 192 с.
13. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури : методологія та методика / А. В. Градовський. – Черкаси : Брама, вид. О. Ю. Вовчок, 2003. – 292 с.
14. Демчук О. Життєпис письменника : Конспекти нестандартних уроків / О. Демчук. – К. : Педагогічна преса, 2002. – 192 с.
15. Демчук О. Нестандартні уроки з української літератури в 9–11 класах / О. Демчук. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2000. – 144 с.
16. Коваль Г. П. Виразне читання в структурі уроку : навч. посібн. / Г. П. Коваль, З. О. Захарчук. – Тернопіль : Астон, 2013. – 174 с.
17. Ковальчук В. Ефективний урок : технології, структура, аналіз / Василь Ковальчук. – К. : Шк. світ, 2011. – 120 с.

18. Ми є. Були. І будемо ми! Виховання національної самосвідомості учнів засобами художньої літератури: Навч.-метод. Посібник / За ред. Н.Й. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2003.
19. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручн. для студентів-філологів. – К.: Ленвіт, 2000. – 240 с.
20. Назаренко Л. Уроки літератури з використанням інформаційних технологій : посіб. / Л. Назаренко. – Миколаїв : ОШПО, 2011. – 136 с.
21. Нестандартні уроки в школі та їх аналіз : наук.-метод. посіб. / [за ред. Н. Островецької]. – К. : Вид-во Харитоненка, 2003. – 152 с.
22. Нетрадиційні уроки з української літератури. 5–11 класи / [уклад. С. С. Скляр, Л. І. Нечволод]. – Х. : Торсінг, 2004. – 224 с.
23. Нечволод Л. Нетрадиційні уроки з української літератури (9–11 класи) : навч. посіб. / Л. Нечволод. – Х. : Скорпіон, 2001. – 112 с.
24. Оліфіренко В. Інтернет на уроках української літератури : посіб.-довідник / В. Оліфіренко, С. Оліфіренко. – К. : Грамота, 2007. – 208 с.
25. Ситченко А. Л. Методика викладання літератури : термінологічний словник / А. Л. Ситченко, В. І. Шуляр, В. В. Гладишев. – К. : ВД «Ін-Юре», 2008. – 132 с.
26. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: монографія / А. Л. Ситченко. – К. : Ленвіт, 2004. – 304 с.
27. Яценко Т.О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ–початок ХХІ століття). – К.: Педагогічна думка, 2016. – 360 с.

Інтернет-ресурси

28. Шкільне життя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/>
29. Дивослово [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dyvoslovo.com.ua/>
30. Вивчаємо українську мову та літературу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://journal.osnova.com.ua/journal/4-Вивчаємо_українську_мову_та_літературу
31. Офіційний сайт Міністерства науки і освіти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>
32. Українська мова і література в школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Umls